

вул. Ю. Чигирина, 5 Харків 61001 Україна
т/ф: +38 057 728 57 17, 714 09 17
e-mail: office-rubanenko@ukr.net

**ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА
щодо аудиту фінансової звітності
Комунального підприємства «Харківські теплові мережі»
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року**

Керівництву підприємства, засновникам, банку

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Комунального підприємства «Харківські теплові мережі» (далі - Підприємство), що складається з балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р., звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про власний капітал та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Підприємства на 31 грудня 2020р., та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

1. Балансова вартість основних засобів Підприємства відображені в балансі (звіті про фінансовий стан) станом на 31.12.2020 року становить 2 411 204 тис. грн. Управлінський персонал підприємства не дотримався вимог МСБО 16 «Основні засоби» в частині припинення визнання балансової вартості заміненої частини об'єктів основних засобів при проведенні поліпшень, що привели до капіталізації витрат. Загальна сума витрат що привели до збільшення собівартості об'єктів основних засобів за 2020 рік становить 313 284 тис. грн., за 2019 рік сума таких витрат становила 243 567 грн.

Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо балансової вартості основних засобів на початок та кінець звітного періоду оскільки ми не отримали від управлінського персоналу дані щодо балансової вартості заміненої частини об'єктів основних засобів. Отже, ми не змогли визначити, чи є потреба в будь яких коригуваннях цих сум та чи необхідно було б здійснити відповідні коригування чистого збитку та власного капіталу. Наша аудиторська думка щодо фінансової звітності за період, що закінчився 31 грудня 2019 року, була відповідним чином модифікована. Наша думка щодо фінансової звітності за поточний період також модифікована внаслідок можливого впливу цього питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників за попередній період.

2. В порушення вимог МСБО 36 «Зменшення корисності активів» Підприємство не провело оцінку наявності ознак зменшення корисності основних засобів станом на 31 грудня 2020 року. На нашу думку, станом на цю дату існували ознаки зменшення корисності активів, встановлені п. 12 цього МСБО, зокрема - від'ємна вартість чистих активів Підприємства на початок та кінець звітного періоду. Якби Підприємство провело таку оцінку, то, за наявності ознак зменшення корисності, у відповідності до вимог МСБО 36 «Зменшення корисності активів» Підприємство мало б оцінити суму очікуваного відшкодування таких активів, а також оцінити й визнати можливий збиток від зменшення їх корисності.

Ми не мали змоги достовірно оцінити можливий збиток від зменшення корисності активів, адже ми не мали достовірних та достатніх даних для визначення точних сум їх очікуваного відшкодування. Отже, ми не змогли визначити, чи є потреба в будь яких коригуваннях цих сум та чи необхідно було б здійснити відповідні коригування чистого збитку та власного капіталу. Наша аудиторська думка щодо фінансової

звітності за період, що закінчився 31 грудня 2019 року, була відповідним чином модифікована. Наша думка щодо фінансової звітності за поточний період також модифікована внаслідок можливого впливу цього питання на порівнянність показників поточного періоду та відповідних показників за попередній період.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА), виданих Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (рік видання 2016-2017 рр). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «*Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності*» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Підприємства згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для Бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ), та етичними вимогами, застосованими в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 23 у фінансовій звітності, в якій розкривається, що Підприємство зазнало чистих збитків у сумі 2 473 626 тис. грн. протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р., сума накопичених збитків підприємства станом на 01.01.2020 року складає 6 697 649 тис. грн., станом на 31.12.2020 року – 9 175 401 тис. грн.

В примітці 24 зазначено що Підприємство функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано з кризовими явищами в Україні. Стабілізація економічного середовища в Україні залежить від заходів, що проводяться Урядом. Підприємство розкриває основні причини збиткової діяльності, а також заходи спрямовані на її подолання. В той же час, не існує чіткого уявлення того, які результати будуть отримані від таких заходів. Основні види діяльності підприємства - виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг населенню з централізованого опалення та гарячого водопостачання за тарифами, що регулюються відповідно до чинного законодавства. Розмір тарифів напряму впливає на фінансові результати господарської діяльності Підприємства. Законодавчо встановлений процес зміни та затвердження тарифів може підпадати під вплив соціально-політичних чинників.

На дату підготовки цієї звітності неможливо надати достовірну оцінку ефекту впливу економічного середовища на ліквідність та доходи Підприємства.

Наслідки пандемії COVID-19 та заходи, що вживаються для її стримання негативно вплинули і на економіку Підприємства. Так розрахунки споживачів за спожиту теплову в 2020 році зменшилися на 22,8% в порівнянні з 2019 роком.

Не зважаючи на складній фінансовий стан Підприємства, управлінський персонал не ставить під сумнів здатність Підприємства продовжувати свою діяльність на безперервній основі протягом наступних 12 місяців.

Нашу думку щодо цього питання не було модифіковано.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на примітку 14.3, де зазначено, що у складі дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом відображені залишок невідшкодованої державним бюджетом України заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію для потреб населення, яка утворилася станом на 01.01.2016 року, та не компенсована на звітну дату, а також заборгованість бюджету м. Харкова за

наданими пільгами за Програмами сприяння безпечної життєдіяльності у сфері соціального захисту населення міста Харкова на 2017-2020 роки. На дату затвердження цієї фінансової звітності питання щодо компенсації цієї заборгованості не врегульовані.

Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту - це питання, які наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за 2020 рік. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

1. Повнота та своєчасність визнання виручки від реалізації

Загальна сума виручки становить 4 619 613 тис. грн. (примітка 20). Суттєвість суми та підвищений ризик вимагають від аудитора особливої уваги в частині механізмів контролю та виконання процедур тестування по суті щодо перевірки своєчасності визнання виручки від основної діяльності.

Основними видами діяльності Підприємства є надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води. Облік наданих послуг здійснюється на підставі даних приладів обліку або за встановленими нормами.

В ході нашого аудиту ми розглядали це питання наступним чином:

- ми ознайомились з умовами договорів про надання послуг з постачання теплової енергії з різними категоріями споживачів
- ми обговорили з керівництвом служби збути існуючу систему внутрішнього контролю обліку реалізації теплової енергії та гарячої води;
- ми провели аналітичні процедури по перевірці обсягів реалізації теплової енергії різним категоріям споживачів;
- ми провели вибіркову перевірку застосування встановлених тарифів різним категоріям споживачів при визначені доходу;
- ми надіслали запити дебіторам (споживачам послуг) щодо підтвердження заборгованості;
- ми розглянули отримані відповіді та порівняли їх з даними бухгалтерського обліку Підприємства станом на 31.12.2020 року.

Наше тестування не виявило суттєвих невідповідностей.

2. Довгострокові договори позики

Наша особлива увага до цього питання спричинена перш за все тим, що виконання умов договорів про субкредитування, укладених між Міністерством фінансів України, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сferах енергетики та комунальних послуг, Харківською міською радою та КП «Харківські теплові мережі» про використання Позики, що надається Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР) й Фондом чистих технологій (ФЧТ) для реалізації Проекту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України» (Проект) та класифікація заборгованості за зазначеними договорами має суттєвий вплив на фінансовий стан Підприємства. Наслідками невиконання зобов'язань за зазначеними кредитними угодами може бути їх розірвання в односторонньому порядку Субкредитором.

В ході нашого аудиту ми розглядали це питання наступним чином:

- ми ознайомились з умовами договорів про надання позики;

- перевірили правильність відображення заборгованості за довгостроковими позиками у фінансової звітності станом на 31.12.2020 року;
- перевірили правильність відображення у фінансової звітності поточної частини довгострокових зобов'язань станом на 31.12.2020 року;
- перевірили своєчасність нарахування та сплати відсотків за договорами позики протягом зв'язного періоду;
- ми надіслали запити кредиторам та дебіторам, які є виконавцями робіт, послуг та постачальниками товарів у рамках виконання Проекту;
- ми розглянули отримані відповіді та порівняли їх з даними бухгалтерського обліку Підприємства станом на 31.12.2020 року;
- отримали відповіді щодо встановлених розбіжностей.

Ми переконались у тому, що дебіторська й кредиторська заборгованість контрагентів, учасників Проекту відповідає обліковим записам підприємства, класифікація заборгованості за позиками у фінансової звітності Підприємства станом на 31.12.2020 року є доречною і відповідає результатам наших аудиторських процедур. Інформація про заборгованість за позиками розкрита Підприємством у примітці 16.

Інша інформація

Управлінський персонал Підприємства несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає Звіт про управління, який ми отримали разом з фінансовою звітністю Підприємства.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не висловлюємо впевненості у будь-якій формі щодо цієї інформації. У зв'язку з проведеним нами аудиту фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із згаданою вище інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та фінансової звітністю або нашими знаннями, отриманими в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Як описано вище у розділі «Основа для думки із застереженням», ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі щодо балансової вартості основних засобів Підприємства станом на початок і кінець звітного періоду. Відповідно ми не можемо дійти висновку, чи інша інформація не містить суттєве викривлення стосовно цього питання.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал Підприємства несе відповідальність за складання та достовірне подання фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал Підприємства несе відповідальність за оцінку здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як

основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати підприємство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатів цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Підприємства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашиими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність за 2020 рік у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик не виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлювання думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Підприємства продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наши висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Підприємство припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Інформація, що розкривається відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21 грудня 2017 року.

Призначення аудитора

Договір на проведення аудиту фінансової звітності КП «ХТМ» укладено 24 березня 2021 року за результатами конкурсного відбору проведеного на веб-порталі Уповноваженого органу та погоджено органом управління Департаментом з питань забезпечення життедіяльності міста Харківської міської ради 24.05.2021 року. Загальна тривалість виконання завдання аудиторського завдання без перерв, з урахуванням продовження повноважень та повторних призначень, складає три роки.

Незалежність Ключового партнера з аудиту та ТОВ «Аудиторська фірма «Харків»
Ключовий партнер з аудиту та всі члени аудиторської команди, що були залучені до виконання завдання підтвердили, що вони є незалежними по відношенню до Підприємства, аудиторська фірма також є незалежною.

Узгодженість аудиторського звіту з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узgodжено з додатковим звітом для тих кого наділено найвищими повноваженнями. На дату підготовки цього звіту Підприємство не створило аудиторський комітет відповідно до вимог ст. 34 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Надання неаудиторських послуг

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, п.4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Залучення до проведення аудиту інших фахівців

Ми не залучали до проведення аудиту будь-яких експертів та будь-які інші аудиторські фірми.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Метелева Світлана Євгенівна.

Основні відомості про суб'єкт аудиторської діяльності:

Товариство з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Харків».
Код ЄДРПОУ: 22628041

ТОВ «Аудиторська фірма «Харків» включена до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності до Розділу "Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес" (номер реєстрації в реєстрі 0186).

Місце знаходження: 61001, м. Харків, вул. Чигирина Юлія, 5.
Телефон (факс): (057) 728- 57-17.

Основні відомості про умови договору на проведення аудиту:

Договір на проведення аудиту за 2020 рік №09032404 від 24 березня 2021 року.
Аudit проводився з 24.03.2021 по 25.05.2021 року

Директор
ТОВ «Аудиторська фірма «Харків»

Партнер завдання з аудиту

Л.В. Рубаненко

С.Є. Метелева

(номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101543)
(номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101553.)

Дата видачі Звіту незалежного аудитора

26 травня 2021 року